Lietas Nr. C30710113
Lietvedības Nr. C-3118-14/6

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese I.Krigena-Jurkāne

ar sekretāri O.Puriņu

2014.gada 14.aprīlī

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3 civillietu /Nosaukums C/ prasībā pret SIA /Nosaukums A/ par parāda un līgumsoda piedziņu

konstatēja

2013.gada 12.decembrī Tiesu administrācija (turpmāk tekstā arī prasītājs) cēla tiesā prasību pret SIA /Nosaukums A/ (iepriekšējais nosaukums „/Nosaukums B/" (turpmāk tekstā arī atbildētājs) par parāda un līgumsoda piedziņu.

Prasības pieteikumā ir norādīts, ka 2007.gada 5.oktobrī prasītājs un atbildētājs (iepriekšējais nosaukums SIA „/Nosaukums B/" noslēdza līgumu Nr. 10-4/162 par tiesu iestāžu pieprasījumu apstrādes sistēmas izstrādi un ieviešanu (turpmāk — līgums).

Atbilstoši līguma 1.1. punktam atbildētājs apņēmās veikt tiesu iestāžu pieprasījumu apstrādes sistēmas (turpmāk — Sistēma) izstrādi, piegādi un ieviešanu ar saviem spēkiem un materiāltehniskajiem līdzekļiem, ievērojot līguma noteikumus (turpmāk - darbs).

Saskaņā ar līguma 1.2. punktu atbildētājs uzņēmās saistības izpildīt trīs mēnešu laikā no līguma abpusējas parakstīšanas brīža, t.i. līdz 2008. gada 4. janvārim.

Līguma 4.1. punkts paredz, ka par darba izpildi puses sastāda un abpusēji paraksta darba pieņemšanas-nodošanas aktu.

Atbilstoši līguma 4.2. punktam pirms darba pieņemšanas-nodošanas akta parakstīšanas, pasūtītājs (Prasītājs) 10 darba dienu laikā pēc darba pabeigšanas un darba pieņemšanas - nodošanas akta iesniegšanas veic Sistēmas testēšanu, kā arī citas darbības darba izpildes atbilstības novērtējumam līguma noteikumiem.

Atbildētājs savas saistības līgumā noteiktajā termiņā neizpildīja - darbu līgumā noteiktajā termiņa nepaveica un prasītājam nenodeva.

Nesaņemot atbildētāja darba rezultātu, prasītājs 2008.gada 2.septembrī nosūtīja atbildētājam vēstuli Nr. 1-18.2/1024, kurā norādīja uz neizpildītajām atbildētāja saistībām, vienlaikus aicinot atbildētāju līdz 2008.gada 12. septembrim izpildīt darbu.

2008. gada 5. septembrī atbildētājs pieteica prasītajam darba izpildi un pirmo reizi iesniedza darba pieņemšanas - nodošanas aktu parakstīšanai. Atbilstoši līguma 4.2. punktam prasītājs pirms darba pieņemšanas - nodošanas akta parakstīšanas veica darba izpildes pārbaudi, kuru veicot, konstatēja darba izpildes trūkumus.

Ievērojot minēto, Prasītājs nepieņēma darbu un neparakstīja darba pieņemšanas - nodošanas aktu. Par darba izpildes trūkumiem prasītājs informēja atbildētāju 2008. gada 16. septembra vēstulē Nr. 1-18.2/1079 un lūdza atbildētāju līdz 2008. gada 22. septembrim novērst darba trūkumus un nodot darbu prasītājam atkārtoti.

2008. gada 22. septembrī atbildētājs atkārtoti pieteica prasītājam darba izpildi un iesniedza darba pieņemšanas - nodošanas aktu parakstīšanai. 2008. gada 29. septembri prasītājs pārbaudīja darba izpildi - veica sistēmas darbības testēšanu - un konstatēja sistēmas darbības kļūdas. Ievērojot minēto, prasītājs 2008.gada 22.septembrī pieteikto darba izpildi nepieņēma un iesniegto darba pieņemšanas-nodošanas aktu neparakstīja.

2008. gada 2.oktobrī atbildētājs trešo reizi pieteica prasītājam darba izpildi un iesniedza darba pieņemšanas – nodošanas aktu parakstīšanai.

2008. gada 3.oktobrī prasītājs, veicot sistēmas testēšanu, konstatēja, ka sistēma joprojām darbojas kļūdaini. Līdz ar to prasītājs darbu nepieņēma un darba pieņemšanas - nodošanas aktu neparakstīja, bet sagatavoja defektācijas aktu, kurā norādīja darba izpildes trūkumus, to apjomu un novēršanas termiņu - 2008. gada 14. novembri, nosūtot to atbildētājam

2008.gada 20.novembrī prasītājs saņēma atbildētāja 2008. gada 12. novembra vēstuli, kurā atbildētājs norādīja, ka nevar nodrošināt Sistēmas defektu novēršanu līdz 2008. gada 14. novembrim, tas ir, līguma 4.3.punktā noteiktajā termiņā - piecu darba dienu laikā no brīža, kad pasūtītājs ir informējis izpildītāju par trūkuma un/vai defekta esamību. Atbildētāja piedāvātais defektu novēršanas termiņš

bija 2009. gada 1. marts.

Ievērojot ilgstošo darba izpildes kavējumu un to, ka atbildētājs līguma 4.3.punktā noteiktajā termiņā darba trūkumus novērst nevarēja, prasītājs pamatojoties uz līguma 8.4. punktu izbeidza līgumu vienpusēji, paziņojot par to atbildētājam 2009. gada 27. janvāri ar ierakstītu vēstuli, paziņojot, ka līgums tiek izbeigts 11.dienā. Skaitot no dienas, kad atbildētājs saņems minēto vēstuli. Tā kā VAS „Latvijas Pasts" 2010, gada 1. februāra izziņa Nr. 02.2-12.1/53 apliecina, ka minēto vēstuli Atbildētājs ir saņēmis 2009. gada 2. februārī, līgums ir uzskatāms par izbeigtu ar 2009. gada 12. februārī.

Līguma 3.1. punkts noteic, ka par līgumā noteikto darbu pienācīgu izpildi pasūtītājs (prasītājs) apņemas samaksāt izpildītājam (atbildētājam) atlīdzību LVL 11564 apmērā.

Saskaņā ar līguma 3.2. punktu prasītājs veica avansa samaksu 50% apmērā no līguma kopējās summas tas ir, LVL 5782 (turpmāk — avanss), pārskaitot avansu uz atbildētāja līgumā norādīto bankas kontu 2007. gada 30.oktobrī ar maksājuma uzdevumu Nr. 013079.

Ar līgumu atbildētājs kā lietpratējs attiecīgajā jomā apņēmās izpildīt kvalitatīvu darbu, vienlaikus uzņemoties risku par gala rezultāta sasniegšanu, respektīvi, nesasniegšanu.

Avanss ir iemaksa uz nākamā izpildījuma rēķina, pirms vēl radies pamats par kaut ko maksāt.

Civillikuma 1812. pants paredz, ka saistību izpildījums ir spēkā tikai tad, ja to izdarījusi un saņēmusi īstā persona, īstā vietā, īstā laikā un pienācīgā kārtā. Tādējādi, ņemot vērā, ka atbildētājs savu saistību izpildījumu (darba izpildi) pienācīgā kārtā nevarēja nodrošināt un līgums tika izbeigts darbu nepieņemot, atbildētājs nav tiesīgs paturēt saņemto avansu.

Līdz prasības iesniegšanas brīdim atbildētājs avansu prasītājam nav atmaksājis. Civillikuma 2384. pants paredz, ja kāds kaut ko devis, uz tieši izteikta vai no apstākļiem neapšaubāmi izrietoša pamata pieņemdams, ka nākamībā jāiestājas zināmam notikumam, tas var prasīt no saņēmēja, ja notikums neiestājas, lai viņam doto dod atpakaļ. Ir vienalga, vai paredzētais notikums neiestājas nemaz, jeb vai tas iestājas citādi nekā bija paredzēts, kā arī vai paredzētais mērķis paliek pavisam nesasniegts, vai arī nav sasniegts pienācīgā kārtā. Tādējādi, pamatojoties uz Civillikuma 2384. pantu līgumattiecību pārtraukšanas rezultātā Prasītājam ir radusies atprasījuma tiesība, jo avanss tika dots, pieņemot, ka līgums tiks izpildīts; No minētā izriet, ka atbildētājam ir pienākums atmaksāt Prasītājam saņemto avansu.

Līguma 5.1. punkta 5.1.2. apakšpunkts paredz, ka par līgumā noteiktā darba saistību neizpildi līgumā paredzētajos termiņos vainīgā puse maksā otrai līgumsodu 0,5% dienā no kopējās līguma summas, kas minēta līguma 3.1. punktā, ja attiecīgie līguma darbi nav izpildīti termiņā, vai arī konstatētie trūkumi nav novērsti termiņā. Tādējādi līgumsoda apmērs ir LVL 57,82 dienā. Saskaņā ar darba izpildes termiņa kavējumu, Atbildētājam ir uzkrājies līgumsods par laika posmu no 2008. gada 5. janvāra līdz līguma darbības termiņa beigām - 2009. gada 12.februārim, kas ir 405 dienas x LVL 57.82 = LVL 23417.10.

Lai gan atbilstoši līgumsoda aprēķinam atbildētājam par darba izpildes kavējumu ir uzkrājies līgumsods LVL 23417,10 apmērā, prasītājs, ievērojot Civillikuma 1. pantu un taisnīguma principu, kā ari ar Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008. gada 14.maija spriedumu lietā Nr.SKC - 212 iedibināto tiesu praksi, samazina līgumsoda apmēru un uzskata par pamatotu lūgt tiesu piedzīt no atbildētāja līgumsodu LVL 5782 apmērā, kas nav lielāks par pamatprasījumu.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam avansu LVL 5782, līgumsodu LVL 5782 un tiesas izdevumus, kā arī noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 9 % apmērā gadā no piedzītās summas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 1587., 1652., 1716., 1717., 1812., 1828., 2384. pantiem.

Par celto prasību atbildētājs SIA /Nosaukums A/ nav sniedzis tiesai paskaidrojumus Civilprocesa likuma 148.panta kārtībā.

Tiesas sēdē prasītāja Tiesu administrācijas pārstāvis uzturēja prasību pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītiem motīviem un pamatiem.

Atbildētāja SIA /Nosaukums A/ pārstāvis uz tiesas sēdi neieradās, nepaziņoja tiesai neierašanās iemeslus. No lietas materiālos esošās pavēstu uzziņas redzams, ka atbildētājam par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots Civilprocesa likuma 54.pantā un 56.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja juridisko adresi.

Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes.

Civilprocesa likuma 208.[1]pants nosaka, ka *aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu*.

Atbildētāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies un paskaidrojumus nav sniedzis.

Tiesa atzīst, ka ir iestājies Civilprocesa likuma 208.[1]pantā noteiktais gadījums, kad ir taisāms aizmugurisks spriedums, jo nav saskatāmi Civilprocesa likuma 208.[1]panta otrajā daļā noteiktie ierobežojumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Tiesa, noklausījusies prasītāja pārstāvja paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus, secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar 2007.gada 4.oktobrī starp pusēm noslēgto līgumu Nr. 10-4/162 par tiesu iestāžu pieprasījumu apstrādes sistēmas izstrādi un ieviešanu (turpmāk — līgums), atbildētājs apņēmās veikt tiesu iestāžu pieprasījumu apstrādes sistēmas (turpmāk — Sistēma) izstrādi, piegādi un ieviešanu ar saviem spēkiem un materiāltehniskajiem līdzekļiem, ievērojot līguma noteikumus (turpmāk - darbs) (1.1.punkts), trīs mēnešu laikā no līguma abpusējas parakstīšanas brīža, t.i. līdz 2008. gada 4. janvārim (1.2.punkts).

Līguma 4.1. punkts paredz, ka par darba izpildi puses sastāda un abpusēji paraksta darba pieņemšanas-nodošanas aktu. Atbilstoši līguma 4.2. punktam pirms darba pieņemšanas-nodošanas akta parakstīšanas, prasītājs 10 darba dienu laikā pēc darba pabeigšanas un darba pieņemšanas - nodošanas akta iesniegšanas veic Sistēmas testēšanu, kā arī citas darbības darba izpildes atbilstības novērtējumam līguma noteikumiem.

Saskaņā ar līguma 3.2.punktu prasītājs ir samaksājis atbildētājam avansa apmaksu darbiem 50% apmērā no līguma kopējās summas LVL 5782 apmērā, ko apliecina maksājuma uzdevums.

Prasītājs ir iesniedzis tiesai pierādījumus, ka atbildētājs savas saistības līgumā noteiktajā termiņā neizpildīja - darbu līgumā noteiktajā termiņā nepaveica un prasītājam nenodeva, ko apliecina lietas materiālos esošā sarakste starp prasītāju un atbildētāju, 2008.gada 6.novembra defektācijas akts. (l.l. 16-39)

Civillikuma 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Līguma 8.4.punkts nosaka, ka puse var izbeigt līgumu pirms termiņa vienpusīgi, ja otra puse vairāk kā piecas dienas nepilda savas ar līgumu uzņemtās saistības, rakstiski un motivēti brīdinot par to vismaz 10 dienas iepriekš.

2009.gada 27.janvārī prasītājs paziņoja atbildētājam, ka vienpusēji atkāpjas no līguma, pamatojoties uz līguma 8.4.punktu, norādot, ka līgums tiks uzskatīts par izbeigtu 11.dienā, skaitot no dienas, kad atbildētājs saņems vēstuli (l.l. 40)

Saskaņā ar VAS „Latvijas pasts" 2010.gada 1.februāra vēstuli atbildētāja pilnvarotai personai pret parakstu 2009.gada 2.februārī tika izsniegta prasītāja vēstule par līguma izbeigšanu (l.l. 41).

Līdz ar to, tiesa uzskata, ka prasītājs ir tiesīgi vienpusēji atkāpās no līguma un līgums tika izbeigts ar 2009.gada 12.februāri.

Lietā nepastāv strīds, ka atbildētājs savas saistības, kas izriet no līguma nav izpildījis. Atbildētājs nav iesniedzis tiesai nekādus pierādījumus, kas apliecinātu kādā apmērā līgums tika izpildīts un kādas naudas summas atbildētājs ir ieguldījis līguma izpildē, kā arī atbildētājs nav norādījis, ka līgums netika izpildīts prasītāja vainas dēļ un nav iesniedzis tam pierādījumus.

Civillikuma 1812.pants nosaka, ka saistības izpildījums ir spēkā tikai tad, ja to izdarījusi un saņēmusi īstā persona īstā vietā, īstā laikā un pienācīgā kārtā.

Civillikuma 2384.pants paredz, ka ja kāds kaut ko devis, uz tieši izteikta vai no apstākļiem neapšaubāmi izrietoša pamata pieņemdams, ka nākamībā jāiestājas zināmam notikumam, tas var prasīt no saņēmēja, ja notikums neiestājas, lai viņam doto dod atpakaļ. Ir vienalga, vai paredzētais notikums neiestājas nemaz, jeb vai tas iestājas citādi nekā bijis paredzēts, kā arī vai paredzētais mērķis paliek pavisam nesasniegts, vai arī nav sasniegts pienācīgā kārtā.

Tiesa uzskata, ka, ņemot vērā, ka prasītājs atbildētāja saistību neizpildes dēļ ir atkāpies no līguma, prasītājam ir radusies atprasījuma tiesība uz samaksāto avansu LVL 5782 apmērā, jo avanss tika dots, pieņemot, ka līgums tiks izpildīts un prasītājs saņems izstrādāto produktu – sistēmu.

Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka no atbildētāja prasītāja labā ir piedzenams samaksātais avanss LVL 5782 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Atbilstoši Civillikuma 1717.pantam (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Civillikuma 1720.pants noteic, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Starp pusēm noslēgtā līguma 5.1.2.punkts nosaka, ka par līgumā noteiktā darba saistību neizpildi līgumā paredzētajos termiņos vainīgā puse maksā otrai līgumsodu 0,5% dienā no kopējās līguma summas, kas minētā līguma 3.1.punktā (LVL 11564), gadījumā, ja attiecīgie līguma darbi nav izpildīti termiņā vai arī konstatētie trūkumi nav novērsti noteiktajā termiņā.

Savukārt, Civillikuma 1652.panta 3.punkts nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Saskaņā ar līguma 1.1.punktu atbildētājam bija jāizpilda līgumā paredzētie darbi līdz 2009.gada 5.janvārim. Lietā nepastāv strīds, ka atbildētājs darbus nav izpildījis, līdz ar to uzskatāms, ka atbildētāja nokavējums ir iestājies 2008.gada 5.janvārī.

Prasītājs ir aprēķinājis līgumsodu, saskaņā ar līguma 5..1.2.punktu par laika periodu no 2008.gada 5.janvāra līdz 2009.gada 12.februārim (līguma izbeigšanas dienai) LVL 23417,10 apmērā, kuru, pamatojoties uz taisnīguma principu un Civillikuma 1.pantu, prasītājs samazinājis līdz pamatparāda apmēram LVL 5782.

Pastāvot norādītiem apstākļiem, tiesa uzskata, ka atbildētājs ir pieļāvis saistību izpildes nokavējumu un prasītājam, saskaņā ar līguma 5.1.2.punktu ir tiesības prasīt līgumsodu par saistību neizpildi termiņā.

Novērtējot līgumsoda apmēru, tiesa neatzīst to par pārmērīgu lielu un netaisnīgu attiecībā pret atbildētāju. Līdz ar to tiesa nesaskata pamatu tā samazināšanai vai parādnieka atsvabināšanai no pienākuma to maksāt atbilstoši Civillikuma 1724.^{1}panta nosacījumiem.

Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka no atbildētāja prasītāja labā ir piedzenams līgumsods LVL 5782 apmērā.

Saskaņā ar Euro ieviešanas kārtības likuma 1., 6., 12.pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 140.panta 3.punktu Eiropas Savienības Padomes noteikto euro maiņas kursu 0,702804 apmērā attiecībā pret latu, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenams parāds EUR 8227,04 (LVL 5782) un līgumsods EUR 8227,04 (LVL 5782).

Kā arī tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1756., 1765., 1763.pantu ir atzīstamas prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos deviņus procentus gadā no parāda summas EUR 8227,04 (LVL 5782), par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Bez tam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu no atbildētāja prasītāja labā piedzenami izdevumi par valsts nodevas samaksu EUR 818,22 (LVL 575,05). Kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu un trešo daļu tiesas izdevumi ir arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 1.punktu ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 (LVL 3,30) apmērā, kopā EUR 822,92 (LVL 578,35).

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.p., 41.p., 44p., 97.p., 193.p., 204^{1}.p., 208^{1}.-208.^{5} p., tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt /Nosaukums C/ prasību pret SIA /Nosaukums A/ par parāda un līgumsoda piedziņu.

Piedzīt no SIA /Nosaukums A/ /Nosaukums C/ labā parādu EUR 8227,04 (LVL 5782), līgumsodu EUR 8227,04 (LVL 5782) un tiesas izdevumus EUR 822,92 (LVL 578,35), kopā EUR 17277 (septiņpadsmit tūkstoši divi simti septiņdesmit septiņi *euro* 00/100).

Atzīt /Nosaukums C/ tiesības saņemt likumiskos 9% (deviņus) procentus gadā no parāda EUR 8227,04 (LVL 5782) līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena noteikta 2014.gada 12.maijs.

Tiesnese **I.Krigena-Jurkāne**